

A cînta faptele țării

Sînt numai 29 de ani de atunci. Totuși generația născută și crescută după insurecția națională antifascistă armată din August 1944, în climatul luptelor și construcției revoluționare socialiste, împinge în zarea de pîclă a unui trecut parcă de mult îngălbenit în paginile de istorie, regimul de exploatare și asuprire, dependența țării de puterile străine, viața de mizerie, de înapoiere, de restriște și umilire în care au trăit, pe care le-au înlăturat părinții...

S-au schimbat de-atunci, pînă la necunoaștere, nu doar fața și vigoarea economică a țării, structura ei socială, politica, orientarea și prețuirea ei în lume, perspectivele ei; s-au schimbat și fața ei umană, temeiul și felul conviețuirii, aerul ei spiritual. Evocăm cruciala decizie din August 1944, într-o Românie a socialismului victorios, a împlinirii celor mai înalte visuri, nutrite veacuri de-a rîndul de popor — visul dreptății sociale, al independenței naționale, al conștiinței și capacității poporului de a fi stăpînul și gospodarul propriului său destin. Evocăm marele August într-o etapă de încheiere matură, de multilaterală dezvoltare a socialismului. Întorcîndu-se înspre „ce a fost“, privirile se refuză duoșiiilor pasciste; fără falsă trufie, cu satisfacția bineîntemeiată pe faptul realităților viu și strălucit grăitoare, aceste sărbătorești priviri spre „atunci“, se însoțesc cu sentimentul vibrînd de actualitate, al trium-

fului, al epocalului, al caracterului de neostenit continuă expansiune pe care grandiosul zilelor noastre și al zidirii de azi îl îmbracă. Ţara își cinstește trecutul — aspirațiile, făgăduielile, hotărârile ei de altădată — măsurînd în jur, faptele și roadele împlinirilor de acum, cumpănind și înaintînd spre mîine, spre ce mai e de făcut și de fructificat. Atmosfera de sărbătoare este, de aceea, îmbibată de o adîncă și unanimă însuflețire în muncă, în realizări, în creație, însuflețire menită a grăbi atingerea mărețelor obiective statornicite în programul Congresului al X-lea al Partidului, în lucrările Conferinței Naționale, în îndrumările Plenarei din noiembrie 1971.

Este în această însuflețire îndeosebi semnul celei mai fierbinți cinstiri aduse cititorului înnoirilor de care ne bucurăm, focarului de înțelepciune și dinamizare, de priveghere și îndrumare a vieții poporului și țării — partidului. Fiindcă nimic din ceea ce face măreția devenirii istorice a României de azi, nimic din ceea ce e înălțător și puternic, de preț și frumos în opera de construcție a acestor ani, nu poate fi înțeles în afara lui, a liniei lui juste, a inițiativelor lui cutezătoare, a fermității lui animatoare, a conducerii lui clar și drept văzătoare. De aceea, a cinsti partidul este una cu a cinsti patria, este a-ți defini propria ta conștiință cetățenească, a-ți demonstra zăcămintele nobile ale propriei tale omenii, a-ți chezași și pune în valoare propriul tău rost și propria ta chemare în Cetate.

În orice domeniu al complexei țesături de activități care dau pondere și culoare și sens vieții și spiritului vieții sociale, freamătul partinic condiționează determinant desfășurarea lor. Cu deosebire însă sfera activităților culturale, a creației artistice, este atinsă de această condiționare. Partinitatea semnifică, desigur, atitudine, un act de opțiune, mărturisirea unei convingeri. Ea presupune, așadar, și un instrumentar al descifrării și înțelegerii resorturilor și mecanismelor atît de ascunse și, de atîtea ori, atît de încalcite ale lumii și ale problemelor ei. Acest instrumentar este materialismul dialectic, marxism-leninismul. Partinitatea presupune, deopotrivă, disponibilitate la descoperirea și relevarea adevărului, așadar, o conștiință deschisă promovării, propulsării și fructificării lui, o combustie lăuntrică de natură a-l comunica cu pregnanță, a-i împrumuta o forță de radieră maximă. Partinitatea pătrunde prin urmare și cimpul expresiei, dimensionînd eficiența operei de artă și luminîndu-i în acest chip însușirile. Partinitatea înseamnă în același timp spirit scormonitor, analitic, și dar al configurărilor sintetice; libertate în cercetare și angajare în cauză, în istorie; luciditate și patos.

În contextul marilor împliniri care desenează harta de bogății și frumuseți ale patriei noastre socialiste, înșirăm, din această perspectivă, cu drept cuvînt, și împlinirile de pe tărîmul artelor. Aceste împliniri pun un preț deosebit pe latura cetățenească, pe funcția cetățenească-educativă a creației. Restrîngîndu-ne la domeniul

nostru, al teatrului și al scrisului dramatic din ultima vreme, ne întâmpină tot mai frecvent lucrări de dezbatere, de substanță și interes politic, lucrări destinate să întărească și să înavuțească convingerile și eugetul socialist al marelui public. Aceste lucrări, firese diverse prin timbrul și structura lor stilistică, sînt în esența lor, mai toate, expresia strădaniei de a cunoaște cît mai profund și de a expune cît mai edificator omul nou al socialismului victorios din țara noastră, procesele, nu lipsite de dificultăți, care au străjuit (sau mai străjuiesc încă) la adîncile mutații în mentalitatea și în conștiința lui, în relațiile lui de la individ la individ și, mai ales, în relațiile lui cu societatea, cu interesele și comandamentele obștești. Dincolo, însă, și deasupra tuturor însușirilor lor de amănunt, comune acestor lucrări sînt dispoziția lor militantă, caracterul și vigoarea argumentelor lor, ancoarea lor în actualitate, deschiderea lor spre valorile supreme și perspectivele mereu mai luminoase ale construcției noastre socialiste. În consens cu eforturile de zi cu zi ale oamenilor muncii, scriitorul și artistul de teatru, ca în genere omul artei noastre socialiste, văd în îndemnul partidului de a face din principiul și cerința perfecționării, trăsătura dominantă a momentului de față, un îndemn nemijlocit adresat ambiției lor creatoare.

În pragul stagiunii jubiliare — a anului 30 de la insurecția din August — dramaturgul și artistul teatrului nu simt o mai nobilă și mai fecundă misiune, pentru creația și destinul creației lor, decît aceea de a conferi actualitate străvechii, dar întru nimic alteratei chemări horățiene: *celebrare domestica facta* — a cînta faptele vetrei, ale țării. Fiîndcă este, această chemare, în același timp, și chemarea dintotdeauna a partidului. A cînta faptele țării în toată strălucirea și bogăția lor, va fi și semnul celui mai devotat răspuns dat partidului și semnul nedezmînițitei angajări a poetului în istoria Cetății.